

ROZTRŽENÉ KRÁLOVSTVÍ

I. ČTENÍ Z BIBLE

1. Královská 12,1–24

II. ČTENÍ Z BIBLE

Ezechiel 37,19.21–24

Toto praví Panovník Hospodin: „Hle, já vezmu dřevo Josefovo, ... přidám k němu dřevo Judovo a učiním je dřevem jedním a budou v mé ruce jedno. (...)

²¹ Hle, já vezmu syny Izraele zprostřed pronárodů, kamkoli odešli, shromáždím je ze všech stran a přivedu je do jejich země. ²² Učiním z nich jediný národ v zemi, na izraelských horách, a jediný král bude králem všech. Nebudou to už dva národy a nebudou už rozdělení na dvě království. ²³ Nebudou se už poskvřňovat svými hnusnými a ohyzdnými modlami ani žádnými svými nevěrnostmi. Zachráním je ze všech míst, kde sídlili a ve kterých hřešili, očistím je a budou mým lidem a já jim budu Bohem. ²⁴ David, můj služebník, bude nad nimi králem a jediným pastýřem všech, budou se řídit mými řády, budou zachovávat má nařízení a jednat podle nich.

KÁZÁNÍ

Člověku až běží mráz po zádech, když slyší, jak při sporu dvou žen Šalomoun říká: „Vezměte meč a rozsekněte to dítě na dvě poloviny.“ Živé dítě. Tam to – díky Boží moudrosti, kterou Šalomoun dostal a již se řídil – dopadlo dobře, dítě se dostalo ke své pravé matce.

Šalomoun ale připravil svým hříchem, odpadnutím od Hospodina podobné rozseknutí svému lidu. A jeho syn Rechabeám je svým hříchem, tvrdostí a neústupností dovršil. Boží lid se roztrhl, byl rozťat na dvě poloviny. Království se rozdělilo.

1.

V pozadí každého roztržení, rozvodu, rozluky stojí lidský hřích. Zde to vypadá jednoznačně: „Vinen je Rechabeám,“ bylo by možno říci a svalovat vinu na tohoto krále, který tak nešťastně a nedobře začíná, který není ochoten poslechnout moudré stáří, které mu radí mírnost, a poslouchá horkokrevné mladíky, kteří mu radí tvrdý zákrok. Vždyť jak docela jinak by vše zřejmě dopadlo, kdyby na Rechabeámově straně byla ústupnost a snášenlivost. Rechabeáмова vina je jasná.

Je ale Rechabeám jediný viník? Jsou tu ti jeho „mladíci“: hloupí, nadutí, ješitní a neznající lidské srdce. Radí být tvrdý. Kolik už jich bylo a kolik jich je až do dnešních dnů. Dojde k hádce mezi manželi a oni říkají: „Ty si to necháš líbit? To jsi chlap?! Ukaž, co umíš!“ Znesváří se dva přátelé a oni hned radí: „Ne, aby ses omlouval. Musíš trvat na svém. Nesmíš dát najevo žádnou nejistotu nebo slabost.“ Asi sami znáte podobné rady.

Znám spousty takových mladíků. Některým je dvacet, jiným padesát, některým osmdesát, a radí stejně hloupě jako oni Rechabeámovi mladíci. Kolik takových rádců má každý z nás kolem sebe, špatných a zlých, a kolik kolem sebe máme moudrých starců, kteří radí ke snášenlivosti, odpuštění, smíření, novému začátku?

Co rodičů patří mezi mladíky, když začnou radit svým dětem v jejich manželských a životních krizích. Co kamarádů a kolegů se projeví jako hloupí mladíci, když je někdo požádá o radu.

Kdo radí k tvrdosti a nesnášenlivosti je nezralý, nezkušený a hloupý mladík. A může mu být roků, kolik chce. Zralý, zkušený a moudrý člověk je ten, kdo umí radit ke smíru, k mírnosti.

Ale nejsou tam jenom ti mladíci a Rechabeám. Je tam také izraelský lid křičící: „Ke svým stanům, Izraeli!“ Slyšíte to slavné „hurá“, když se trhají? S jakým jástem a radostí.

Pudí je to trhat se, protože trhat není žádná těžká práce. Trhat se je velmi snadné. Rozhádát se, roztrhnout přátelství, jak mnoho času je k tomu potřeba? Roztrhnout manželství, roztrhnout sbor, roztrhnout společenství? Je to za chvíličku, za malinkou chvíličku. Je to tak strašlivě snadné.

Izraelský lid v sobě nemá žádnou trpělivost a výdrž. Představitelé deseti kmenů už nejdou znovu jednat. Myslí si, kdoví co získají. A získají jen to, že je jejich králové sužují a vysávají ještě více a svádějí je k modlářství. To ale Izraelci nevědí, když křičí své vítězné a nadšené: „Hurá, ke svým stanům, Izraeli!“

A je tu také Jarobeám, vůdce odtrženců. Jistě, byl u něho prorok Achijáš Šíloský, který roztrhal plášť, jenž měl na sobě, na dvanáct dílů a deset z nich dal Jarobeámovi se slovy: „Dostaneš království s deseti izraelskými kmeny kvůli Šalomounovu hříchu.“ A Jarobeám tento dar přijímá s radostí. Neklekne na zem a nekřičí: „Bože, smiluj se, nedávej mi takový dar. Vždyť to jenom přinese hanbu tvému jménu. Oslabí nás to, vezme nám to sílu.“ Jarobeám si ten dar vezme, nebrání se mu.

A jako král pak lidem zakáže chodit do Božího chrámu v Jeruzalémě, aby se náhodou znovu neroztoužili po jednotě Božího lidu. Jako náhražku nechá udělat dva zlaté býčky, které mají lidé uctívat. A svádí tím lidi k hříchu a modloslužbě.

To jsou lidé v pozadí roztržení Božího lidu. Marně radí starci ke smíření, marně volají po laskavosti a vstřícnosti. Rechabeám sice na začátku poslechne výzvu proroka a upustí od trestné výpravy, nakonec ale s Jarobeámem celé roky válčí (1Kr 14,30). A i později Boží lid mnohokrát bojoval sám proti sobě, místo aby stál v jednotě. Skličující příběh Božího lidu.

2.

Jaké důsledky přineslo roztržení? Jako každé roztržení: záporné. Boží lid zeslábl natolik, že už se vlastně nikdy nevzpamatoval. Místo aby bojoval navenek, o získání duší, bojovali mezi sebou. A všichni nepřátelé ho dovedli daleko lehčeji

porazit. Rozdělením se původní síla nerozdělí na dvě části, ale velká část se jí ne-návratně ztratí a je pryč. Mnozí to znáte z vlastního života: rozdělená manželství, rozdělené rodiny, rozdělená přátelství, rozdělený Boží lid – a síla je pryč.

V severním Izraeli pak docházelo k jedné palácové revoluci za druhou. Jarobemův rod nezůstal na trůnu dlouho. Už jeho syn byl násilně zabit. A tak to šlo dál a dál.

3.

Proč dochází k roztržení? Pro lidský hřích. Ať je to kdekoliv: v manželství, v rodině, mezi přáteli, ve sboru, v církvi. Neústupnost jedněch, špatné rady druhých, vášně u třetích a neochota říci: „Nebudu trhat Kristovo tělo,“ to vše působí dnes jako tehdy.

Vždy je tu hřích. Když se trhá manželství, není nikdy jeden naprosto nevinný a druhý provinilec. Vždy je tu podíl viny také i u toho, kdo se jeví jako nevinný. Když se trhá pouto mezi rodiči a dětmi, vždy je tu vina na obou stranách. Nikdy není jeden jako lilie, třeba rodiče, a druhý celý černý, třeba nezdárné děti. Vždy je tu vina obou. Když se trhá sbor, společenství, vždy je tu vina obou stran.

Žádná roztržka není jen z viny jednoho. Samozřejmě, podíl viny může být různý. To nás učí znát Boží slovo. Nenechme se ani tady splést hloupými řeči mladíků, kteří by chtěli hodit vinu jen na jednu stranu.

4.

Klíčem ke změně je pokání. Vždycky je třeba hlubokého pokání. Takové zkrusnění a pokání prožil Boží lid až v zajetí: tam, zdrcení a ztrápení, sevření a zubožení, začali také své rozdělení chápat jinak. Tam slyšeli z úst proroka Ezechiela veliké Boží zaslíbení: „Vezmu Josefovo dřevo... a přidám k němu Judovo dřevo a učiním je jedním dřevem a budou v mé ruce jedno“ (Ez 37,19).

Je to zaslíbení jednoty Božího lidu. Zaslíbení, které Ježíš vyjádřil obrazem jednoho stáda a jednoho pastýře. Roztrhaný Boží lid, roztrhané Kristovo tělo se spojí v jednotu Božího lidu.

Mezi rozdělenými je veliká mezera, propast. Ježíš se do ní postavil. Spojuje rozdělené Boží děti. Prosí za jejich jednotu – aby svět uvěřil. Svým křížem, svými rozpjatými rukama přitahuje k sobě, spojuje a svazuje rozdělené a roztržené Boží děti. Ježíš je jednota.

V dopise do Kolos napsal apoštol Pavel krásná slova o tom, jak je možné udržet jednotu (Ko 3,12–14): „Oblectě milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.“

Všem jim tam chyběla láska: Rechabeámovi, Jarobeámovi, mladíkům i izraelskému lidu. Všem. Proto se roztrhli. Láska svazuje, neláska trhá. Křesťanské společenství stejně jako manželství.

Bůh je láska. Co Bůh spojil, nemá člověk trhat. Kristův kříž je láska: svazuje, spojuje a drží pohromadě. Rozdělení a nejednota je nedostatek lásky – i mezi námi.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Daruj nám, Pane, lásku, která nás povede k mírnosti a smíru, odpuštění, která nás povede k jednotě. Daruj nám svoji lásku, prosíme. Amen.

Michal Šourek, 7. 1. 2024